

Groei-wijzer: Vaardigheden voor zelfstandig leven

In maart 2010 zijn het Universitair Medisch Centrum Groningen (Centrum voor Revalidatie), Blixembosch revalidatiecentrum en TransitieNet van het Erasmus MC gestart met 'Groei-wijzer'. Groei-wijzer richt zich op het toepasbaar maken van de Canadese systematiek Growing up Ready voor de Nederlandse praktijk. In deze nieuwsbrief brengen wij u op de hoogte van de voortgang van het project.

Growing up Ready! De methodiek

Het Holland Bloorview Kids Rehabilitation Hospital (voorheen Bloorview Kids Rehab) in Toronto (Canada) heeft een methodiek ontwikkeld die kinderen met een functiebeperking ondersteunt in hun groei naar zelfstandigheid: Growing up Ready! Deze methode biedt kinderen/jongeren, hun ouders en zorgverleners een inzichtelijk schema met de ontwikkelingstaken van 0 tot 21 jaar. Ouders, maar ook zorgverleners, kunnen hun kind begeleiden in het aanleren van bepaalde vaardigheden. Op basis daarvan zijn drie leeftijdspecifieke vragenlijsten ontwikkeld. Het gebruik van deze instrumenten is de interventie die in dit project wordt toegesneden op de Nederlandse situatie en wordt getest. We zijn met dit project gestart omdat ouders en zorgverleners soms geneigd zijn om het kind meer te helpen en keuzes voor hen te maken dan nodig is. Dit remt de ontwikkeling richting zelfstandigheid. Om ouders en zorgverleners te helpen in het begeleiden naar zelfstandigheid van het kind, kunnen zij het ontwikkelingsschema als leidraad gebruiken. Een kind heeft tijd nodig om te werken aan het verwerven van vaardigheden, die nodig zijn om een zelfstandige volwassene te worden. Vroeg en bewust beginnen met het werken aan het aanleren van deze vaardigheden is daarom belangrijk.

Het ontwikkelingschema van de Groei-wijzer beschrijft de ontwikkeling van 0 tot 21 jaar. De vragenlijsten volgen kinderen in verschillende leeftijdsfasen (7-12 jaar (Klaar voor de start), 13-16 jaar (Goed bezig), en 17 jaar en ouder (Hier ben ik)). Per leeftijdscategorie is er een vragenlijst ontwikkeld. Ze zijn bedoeld voor de ouders en het kind / de jongere zelf, om samen te bepalen aan welke vaardigheden ze willen werken (bijvoorbeeld het zelfstandig reizen met openbaar vervoer). De zorgverlener kan zo nodig hulp bieden om manieren te bedenken, op welke wijzen deze doelen gerealiseerd kunnen worden. De vragenlijsten zijn geen gestandaardiseerde meetinstrumenten, maar een leidraad om leeftijdspecifieke ontwikkelingstaken aan te geven. Soms moet creatief gedacht worden wat deze ontwikkelingstaak voor dit gezin en deze jongere met deze beperking kan betekenen (voor de ene jongere is treinreizen te leren, voor de ander is de taxibus het hoogst haalbare).

Negen participatie thema's

Wij kiezen ervoor om de Nederlandse versie aan te laten sluiten bij de negen participatiethema's (Ik (eigen regie), Zorg, Relaties, Studie, Werk, Wonen, Vervoer, Vrije tijd, Sport) zoals deze op de site www.opeigenbenen.nu behandeld worden in de E-info modules. Deze modules zijn ontwikkeld door de Kenniskring Transitie in Zorg Hogeschool Rotterdam en TransitieNet. Met deze aanpak willen we verschillende initiatieven in Nederland op elkaar aan laten sluiten.

Groei-wijzer! Het project tot nu toe

Groei-wijzer is een gezamenlijk project van het Universitair Medisch Centrum Groningen, Blixembosch revalidatiecentrum en TransitieNet dat wordt gecoördineerd door het Erasmus MC. De projectgroep bestaat uit Karel Maathuis (projectleider), Ieteke Vos (projectmedewerker) en Sander Hilberink en Manon Bloemen (onderzoekers). Vier centra participeren in het project: het UMCG/Beatrixoord, Blixembosch, Het Roessingh en Revalidatiecentrum Leijpark. De financiers zijn Fonds Beatrixoord, Kinderfonds Adriaanstichting en Johanna Kinderfonds.

Het project heeft als doel om vast te stellen of gebruik van de methodiek haalbaar is binnen de revalidatiepraktijk van alledag. Met haalbaar wordt bedoeld dat 1) toepassing van de vragenlijsten goed in de reguliere zorgverlening past en 2) dat de gebruikers (ouders, jongeren, zorgverleners) het een relevante methodiek vinden.

In de eerste fase hebben we ons gericht op het afronden van de Nederlandse vertaling van het materiaal. Het UMCG en Blixembosch hebben hierin al eerder werk verricht. Tegelijk is op de centra dossieronderzoek verricht. Dit betekende dat van kinderen en jongeren tussen de 7-21 jaar in totaal 30 dossiers per centrum zijn gezien. In elk dossier werd gekeken welke thema's over zelfstandigheid genoteerd waren en welke hulpvragen rond zelfstandigheid gesteld werden. Indien een thema gevonden werd dat nog niet in de vragenlijsten aan bod kwam, werd dit thema aan de vragenlijst toegevoegd. Op basis van deze stappen werden de conceptvragenlijsten en ontwikkelingschema opgesteld. Deze werden voorgelegd aan een aantal experts, waaronder ook jongeren en ouders. Experts leverden hun feedback aan de projectgroep, en zo werden de definitieve lijsten vastgesteld. Het vertaalde materiaal is geproduceerd en uitgedeeld aan de deelnemende centra.

Items uit de lijst 'Goed bezig'

 Ik	datum	datum	datum	klaar
1 Ik ken mijn recht op privacy	Ja / Nee	Ja / Nee	Ja / Nee	☐
2 Ik ken mijn recht van keuzevrijheid bij het nemen van beslissingen	Ja / Nee	Ja / Nee	Ja / Nee	☐
3 Ik weet dat ik vanaf 12 jaar samen verantwoordelijk ben met mijn ouders/verzorgers voor beslissingen over mijn medische behandeling	Ja / Nee	Ja / Nee	Ja / Nee	☐
4 Ik kan opkomen voor mezelf op die plaatsen waar ik regelmatig kom (school, thuis, winkel, bibliotheek, sportclub, chat site, etc)	Ja / Nee	Ja / Nee	Ja / Nee	☐
5 Ik weet hoe ik mij moet gedragen om dingen geregeld te krijgen (afspraak maken, kleding ruilen, mening geven, informatie opvragen, etc)	Ja / Nee	Ja / Nee	Ja / Nee	☐
6 Ik weet bij wie ik terecht kan als ik het moeilijk heb	Ja / Nee	Ja / Nee	Ja / Nee	☐

Geboorte – 3 jaar

- Laat uw kind voelen dat hij goed is zoals hij is.
- Koester uw kind
- Neem af en toe vrij van uw kind om nieuwe energie op te doen
- Vraag thuiszorg aan als de verzorging u veel tijd en energie kost

- Praat met uw kind tijdens de verzorging en benoem wat u doet. Betrek het kind bij de handelingen

- Doe mee aan sociale activiteiten voor kinderen met en zonder lichamelijke beperking
- Praat met ouders van kinderen met en zonder lichamelijke beperking.
- Neem uw kind mee naar speeltuin en parken

- Als u uw kind wilt inschrijven voor een school, vraag dan rond het derde jaar een schooladviesgesprek aan, zodat u de meest geschikte school kunt kiezen.

Deel overzichtstabel 'Opgroeien van 0 tot 21 jaar

Parallel is een instructie ontwikkeld voor de zorgverleners die met de vragenlijsten gaan werken. Deze instructie geeft een theoretische onderbouwing van de methodiek, en gaat in op de praktische toepassing van de vragenlijsten. Op alle 4 de locaties is deze instructie inmiddels gegeven aan de uitvoerders van het project.

Hoever is het onderzoek nu gevorderd?

Het werven van de gezinnen is een tijdrovende klus gebleken en nog niet overal afgerond.

In Blixembosch en UMCG zijn voldoende deelnemers gevonden en is de Groei-wijzer in november aan ouders en jongeren geïntroduceerd. Binnenkort zal een eerste belronde met ouders en jongeren over hun bevindingen plaatsvinden. In 't Roessingh is de Groei-wijzer net uitgedeeld aan deelnemende gezinnen. Leijpark hoopt dit net voor de kerstvakantie te kunnen doen. De professionals die werkzaam zijn met die gezinnen in de laatstgenoemde centra worden binnenkort ook geïnformeerd over de Groei-wijzer en wat voor mogelijkheden

dit hen biedt. Er is regelmatig even contact tussen de centra en Ietke Vos om te overleggen, elkaar te stimuleren en uit te wisselen hoe het project loopt. Projecten moeten vaak tussen het werk van alledag uitgevoerd worden en vragen extra inzet van de medewerkers. Het is fijn om te merken dat deelname aan de Groei-wijzer ook energie en enthousiasme oplevert, en mensen inspireert om jongeren met een beperking te ondersteunen bij zelfstandigheidontwikkeling.

Het verzamelen van de onderzoeksvragenlijsten ingevuld door ouders en jongeren is een nauwkeurig werk, maar van essentieel belang om uitspraken te kunnen doen over de Groei-wijzer. Uitvoerende teams hoeven dit alleen aan het begin van het traject te doen. De eindevaluatie zal uitgevoerd worden door de onderzoekers en Ietke Vos. De onderzoekers kijken vol verwachting uit naar deze eerste gegevens.

Het streven is om binnen de tijdsduur van het project (tot zomer 2011) alle stappen doorlopen te hebben. Daarom is afgesproken minimaal 4 weken na uitdelen van de Groei-wijzer de eerste belronde te doen en minimaal 8 weken na start de tweede belronde. Voor de belronde is een gespreksformat vastgesteld en een invulformulier, dat naar de onderzoekers opgestuurd wordt om mee te nemen bij hun analyses.

Planning van vervolgstappen

De eindevaluatie met de gezinnen	Maart 2011
Herhaling dossieronderzoek	April 2011
Analyse van gegevens en schrijven artikel	Juli 2011
Terugkoppeling uitkomsten onderzoek naar deelnemende centra	Zomer 2011

Contact

Voor vragen over dit project kunt u contact opnemen met Ieteke Vos (i.vos@blixembosch.nl). Voor vragen over het onderzoek kunt u terecht bij Sander Hilberink (s.hilberink@erasmusmc.nl).

Aan de slag!

ingevuld dd:

Stap 1: Aan de volgende punten wil ik werken om zelfstandiger te worden:

1

2

3

Stap 2: Welke stappen ga ik ondernemen?

Stap 3: Wanneer ga ik het doen?

Aktie:

datum

Invulgedeelte Groei-wijzer

Initiatiefnemers en uitvoerders:

umcg

Financiële ondersteuning

